

Záznam ze setkání 7. pracovní skupiny pro rovné příležitosti

Datum a místo konání: 18. 2. 2025, 16:00–18:00 h, Volnočasové centrum MH, Zámecká 744, Mnichovo Hradiště

Zúčastnily se: Veronika Biskupová, Martina Kestnerová, Gabriela Luková Sittová, Kateřina Nevřelová, Iva Štrojsová, Klára Karásková, Renata Pažoutová, Michaela Svobodová

Jako host: Lucie Beranová, Karel Wohlhöfner, Nikola Součková, Marcela Janšová, Lenka Zemancová, Marie Fůši, Veronika Zajícová, Eliška Kutějová, Regína Černá, Jana Bakešová

Omluvena: Helena Charvátová

Program:

1. Přivítání
2. Elkoninova metoda (Kateřina Nevřelová)
3. Aktuality z regionu, z ČR
4. Aktualizace dotazníku Rovné příležitosti na školách ORP MH
5. Aktualizace letáku Rovné příležitosti na školách ORP MH
4. Termín dalšího setkání, rozloučení

1. Přivítání

Iva Štrojsová, která provázela setkáním, přítomné přivítala a seznámila je s programem a s aktuální nabídkou MAP.

2. Elkoninova metoda

Kateřina Nevřelová seznámila přítomné s Elkoninovou metodou. Na předchozí PS pro RP byla metoda zmíněna, ukázalo se, že není mezi přítomnými známá a Kateřina Nevřelová souhlasila s tím, že by na otevřené PS zájemců poskytla stručný vhled do metody.

Metoda rozvíjí myšlení a poznávací schopnosti dětí. Je vhodná pro děti od 5 let. První slabikář byl vydán v roce 1976, byl rozpracován na české podmínky. V současnosti se lze proškolit v centru Rozum. <https://centrumrozum.cz/vzdelavaci-materialy/objednavka-elkonin/>

Organizace dělá školení pro MŠ i např. pro speciální pedagogy.

V rámci diskuse jsme se dostali i k tématu metody dobrého startu (<https://www.dyscentrum.org/metoda-dobreho-startu>) či ke stimulačnímu programu Maxík (<http://www.mujmaxik.snadno.eu/>).

Elkoninova metoda je zaměřena na rozvoj sluchového vnímání. Fonetický sluch je vývojovou záležitostí. Čtení a znalost písmen není automatickou záležitostí. Metoda pracuje se zástupnými znaky, základem je fonetický sluch. V MŠ se často určuje první a poslední slabika. Sledovat lze i proměnu slova při změně hlásky (chalupa – chaluha) či vynechání hlásky (drak – rak).

Práce je rozdělena na předgrafémovou a grafémovou etapu. Děti pracují s hláskářem. Na začátku se seznamují s Mapou krajiny slov (děti zjišťují, z čeho se skládají slova, dojdou ke královně Grafii).

Děti provázejí i postavy: loutky pan Slabika (slabikovat je pro děti jednodušší než hláskovat), pan Délka (je natahovací), víly Hlásulky, bacil Omyl (vede děti k tomu, že chyba je normální).

Zpočátku se při znázorňování slabik používá znak obloučku, jeden oblouček = slabika. Pokud je dlouhá, píše se nad oblouček čárka. Děti kreslí slabiky pod obrázky.

Pro práci jsou i kartičky i piktogramy (ticho, skupinová práce...).

V další etapě děti rozdělují slova na fonémy: černý čtverec za každou hlásku. Později se na místo samohlásky vkládají červené kruhy.

V další fázi se přidává určování souhlásek – žlutý čtverec. V následující fázi pak rozlišují tvrdé a měkké souhlásky (šedý čtverec = tvrdé souhlásky, zelený čtverec = měkké souhlásky).

V diskusi zazněla poznámka, zda to není učivo druhé třídy. Odpověď – při dobrém vedení se děti některé věci naučí dříve. Ke grafické části metody se děti dostávají většinou až ve věku 6 let, což je doba, kdy nastupují do školy. Část dětí už v grafické části nepokračuje, pracuje systémem odpovídajícím ZŠ.

Pro obojetné hlásky se používá chameleon. Elkoninovou metodou se ale děti neučí vyjmenovaná slova.

3. Aktuální témata v regionu/ČR

Mnichovohradištsko a zprávy z EDUinu:

Přijímačky nanečisto

Akce CERMATu: *Projekt je určen všem devátákům ze škol, které budou mít zájem se zapojit. Chceme tak nabídnout alternativu k placeným přípravným kurzům zkoušky nanečisto všem žákům bez rozdílu. Navíc si žáci a jejich rodiče udělají představu o svých schopnostech ještě před podáním přihlášky.*

Situace po akci: těžké úlohy, stres, zvýšená poptávka po placené přípravě, odrazení od podání přihlášky na maturitní obory, prohloubilo se znevýhodnění, kterému čelí děti ze socioekonomicky slabších rodin.

Přihlášky na SŠ lze podávat do 20. 2. 2025.

<https://www.eduin.cz/clanky/tomas-chrobak-prijimacky-nanecisto-jako-prilezitost-to-tedy-ne-bylo-to-poprava/>

Diskuse:

S akcí přijímaček nanečisto se pojí několik témat:

- Zvyšování odolnosti žáků, příprava na nejednoduchost života – každému dítěti sedne jiný typ úloh, je i otázkou šťastné náhody, že v testu budou převažovat ty, které dítěti vyhovují a ve stresu je zvládne.
- Dostupnost materiálů zdarma, zveřejněné staré testy.
- Zadání testu – odlišnost či podobnost s testy/úkoly zadávanými běžně ve škole.
- Způsob zadávání otázek v běžných hodinách – pokud budou takto pojaté, děti na ně budou zvyklé už ze školy, nemusejí se s nimi seznamovat až v rámci příprav na přijímací zkoušky.
- Informovanost rodičů ze strany školy (což se většinou děje).
- Kroužky či doučování existující při ZŠ.
- Vedení žáků k odpovědnosti za vlastní učení.
- Vhodné by bylo, kdyby bylo v každém regionu dostupné si přijímačky nanečisto vyzkoušet (nemuset dojíždět do velké vzdálenosti), a to pro 5. i 9. ročníky ZŠ.

Školní docházka do 18 let: Díky razantní změně estonského školství se od školního roku 2025/26 povinně prodlouží školní docházka všem do 18 let. V poslední době se o podobném kroku diskutuje i v českém prostředí, avšak prozatím bez širší politické shody.

Estonsko: Tento krok země učinila ve snaze řešit několik prohlubujících se **problémů**: rostoucí podíl mladých lidí, kteří po základní škole nepokračují ve studiu, vysokou míru předčasného ukončení studia v prvním ročníku vyššího středního odborného vzdělávání (40 % nepokračuje v dalším vzdělávání) a rostoucí počet mladých lidí bez kvalifikace.

<https://www.eduin.cz/clanky/ve-skole-az-do-osmnacti-zustanou-cesi-ve-skolnich-lavicich-stejne-dlouho-jako-estonci/>

Diskuse:

Nakolik to změní situaci?

Ubude nemotivovaných dětí/mladistvých?

V ČR řešíme obdobný problém – předčasné odchody ze vzdělávání, problém s nemotivovanými žáky, problematická motivace rodičů v podpoře dětí v pokračování studia na SOU/SŠ

Zájem rodičů o všeobecné vzdělání a s ním spojená proměna SOU a SŠ

Motivace státu a zájem zaměstnavatelů

Pozice sociálního pedagoga: Poslanci školského výboru podpořili, aby byla pozice sociálního pedagoga ukotvena v zákoně o pedagogických pracovnících.

<https://www.eduin.cz/clanky/skolsky-vybor-podporil-uzakoneni-socialniho-pedagoga-stale-je-ale-potreba-doresit-financovani/>

Diskuse:

Problém s nejistotou financování pozice sociálních pedagogů

Následovala diskuse o financování nepedagogických pracovníků od září 2025. Stále není jasno, jaké finance obcím dorazí. Obavy: dorazí jen tarifní složka, kuchařky i uklízečky však dostávají i osobní ohodnocení, odměny apod. Budou obce tyto částky hradit? Ze svého rozpočtu? Neovlivní to kvalitu vykonávané práce?

Oddělený zápis pro ukrajinské děti: V prosinci 2024 poslanci odhlasovali pozměňovací návrh k lex Ukrajina III. Ředitelům základních škol by umožnil letos organizovat zápis do 1. ročníků ve dvou etapách. Nejdřív pro české děti, následně pro děti ukrajinské. Rozhodnutí ještě musí schválit Senát,

ale už vyvolalo nevoli u poučené veřejnosti – jako diskriminační. Oddělený zápis se mohl konat již v roce 2022.

<https://www.eduin.cz/clanky/oddeleny-zapis-pro-ukrajinske-deti-neni-ferovy/>

Manuál pro deváťáky: vydal Eduin:

<https://www.eduin.cz/clanky/pruvodce-prijimackami-2025-pro-zaky/>

Zákaz mobilů ve školách: Pomáhá, nebo maskuje podstatu problému?

Zákaz mnohdy podporují učitelé i rodiče, jelikož v něm vidí snadný způsob, jak omezit závislost žáků na digitálních zařízeních, potírat kyberšikanu a zlepšit pozornost. Světový trend jasně směřuje k omezení používání chytrých zařízení (mobily, tablety, chytré hodinky) ve školách. K omezení jejich používání mimo učební důvody [vzvala v roce 2023 i organizace UNESCO](#). Řada zemí zákaz již zavedla. K Francii či Nizozemsku se počínaje letošním rokem [přidalo i Slovensko](#). ČŠI [doporučuje](#), aby případný zákaz mobilních telefonů nebo omezení jejich užívání ve škole mělo vždy výchovný rozměr a aby takovému omezení žáci rozuměli). ... Realita je taková, že dnešní děti zkrátka ani nemohou být offline. Internet je esenciální součástí jejich životů, od učení až po socializaci. Dbát na to, aby děti omezily hodiny „[brain rottingu](#)“ na sítích, jako je Instagram a TikTok, [což prokazatelně vede k mentální nepohodě, horšímu spánku a zmíněnému snížení koncentrace](#).

<https://www.eduin.cz/clanky/hlavolam-s-mobily-ve-skolach-a-dohra-masakru-prijimackami-nanecisto/>

Diskuse:

Využití ve výuce x používání o přestávkách

Využití/zneužití chytrých hodinek pro nahrávání vyučovací hodiny bez vědomí učitele a dalších žáků

- Otázka: Proč se k tomu rodiče uchylují? Co je cílem jejich jednání?

Konec menstruační chudoby na školách? Ostravský model se může zanedlouho rozšířit do celého Česka

Projekt *Vložky do škol – komfort bez bariér* náměstka ostravského primátora Zbyňka Pražáka (KDU-ČSL) přinesl do všech ostravských základních škol volně dostupné menstruační pomůcky. [Dle jeho slov](#) projekt s relativně nízkým rozpočtem pomohl dívkám cítit se lépe ve školách a v některých případech dokonce zvednout docházku. Úspěchu si všímá i vláda. O rozšíření menstruačních pomůcek zdarma do všech českých základních a středních škol [jednají rezorty školství a zdravotnictví](#). Podle ministerstva zdravotnictví je úprava proveditelná do konce volebního období.

Praha 3 zpřísňuje zápisy do prvních tříd, chce omezit spádovou turistiku

[Praha 3 plánuje při dubnových zápisích do škol ověřovat](#), zda dítě skutečně bydlí na uvedené adrese, aby omezila takzvanou spádovou turistiku. Pravidla vyžadují, aby dítě mělo trvalý pobyt alespoň tři měsíce a sdílelo adresu s rodiči. Kapacity tamních oblíbených základních škol nedostačují a mnohdy se rozhoduje o zápisu losem. Podobný krok v Praze 6 již vedl ke snížení počtu uchazečů o pětinu, zároveň však vyústil v soudní spor s magistrátem ohledně legality opatření. Ministr školství Mikuláš Bek místo zpřísnění zápisů podporuje navýšení kapacit škol. To by ředitelé v Praze uvítali, neboť rychle přibývá bytů, ale ne školních míst.

Diskuse:

Téma spádové turistiky je aktuální i v MH.

4. Aktualizace dotazníku pro rovné příležitosti

Přítomné se stručně s aktualizovanou verzí dotazníku rovných příležitostí na školách.

Sběr dat proběhne od února 2025.

Sběr dat za roky

2020/2021

2021/2022

2022/2023

2023/2024

2024/2025

Souhrnná zpráva ze získaných dat (anonymizace výsledků) bude tak jako v předchozím šetření předána vedení škol a zřizovatelům.

Verze pro MŠ a ZŠ.

Dotazník bude zaslán na školy v ORP v průběhu února 2025 Martinou Kestnerovou.

5. Aktualizace letáku Rovné příležitosti na školách ORP MH

Iva Štrojsová na základě podnětů aktualizovala obsah letáku, Markéta Tomášová v současnosti prověřuje aktuálnost kontaktů a způsob financování služby (za úhradu, na pojišťovnu).

Tipy: vložit i odkaz na on-line služby

V sekci psycholog a psychiatr upozornit na to, že je možné čerpat od zdravotních pojišťoven balíček na tyto služby.

Česká asociace pro psychoterapii – <https://czap.cz/>

- Zde lze zadat např. věk dítěte apod. a vyhledat potřebnou službu. Výhodnou je, že jsou zde osoby s garantovaným vzděláním.
- Využít infografiku organizace Nevypusť duši – pro vysvětlení služeb psychologa a psychiatra <https://nevypustdusi.cz/2022/02/28/psychiatricke-sluzby/>

6. Rozloučení, termín další schůzky:

Další schůzka PS pro RP se uskuteční 19. 3. 2025 v čase 16–18 h, Volnočasové centrum MH.

Záznam připravila: Mgr. Iva Štrojsová.

Mnichovo Hradiště 18. 2. 2025.

